

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 102/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Bröstl & Čentík s. r. o., Rázusova 1, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Čentík, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 347/2016 z 11. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“)

sp. zn. 1 Co 347/2016 z 11. októbra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľka v sťažnosti síce namieta porušenie svojich označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu „v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 5. mája 2016, č. k.: 10C/159/2015-29“, avšak z obsahu sťažnosti vyplýva, že napadnutým rozhodnutím je napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý sa navrhuje zrušiť aj v druhom bode petitu sťažnosti. Zároveň označila za porušovateľa základných práv krajský súd, ktorý tiež navrhla zaviazat' na zaplatenie finančného zadosťučinenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že vo veci žalobcu [REDAKOVANÉ] proti žalovanému [REDAKOVANÉ] a žalovanej [REDAKOVANÉ] v konaní o zaplatenie 3 889,53 € s prísl. vedenom pod sp. zn. 10 C 159/2015 vydal Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) rozsudok č. k. 10 C 159/2015-29 z 5. mája 2016, ktorým zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 3 714,93 €. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka ako žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu v časti o zaplatenie 3 714,93 € potvrdil.

3. Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na nasledujúce skutočnosti:

„Sťažovateľka v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom namietala, že v danom prípade došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a to z dôvodu, že nemožno akceptovať (i) argumentáciu, že išlo o vzťah z bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj (ii) výklad, že uzavretie zmluvy o pôžičke jedným z manželov zakladá solidárnu zodpovednosť manželov.

Aplikácia ustanovení o bezdôvodnom obohatení je v danom prípade vylúčená, pretože v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným 1) došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke. Táto skutočnosť bola potvrdená a preukázaná v samotnom návrhu na začatie konania ako aj v priebehu konania (vid' napr. zápisnica o pojednávaní dňa 21.10.2014, kde žalobca na otázku právneho zástupcu žalovanej (sťažovateľky) výslovne odpovedal, že zmluvu o pôžičke uzatváral s odporcom v 1. rade, t. j. iba so žalovaným). To, že išlo o pôžičku medzi žalobcom a žalovaným 1) vyplýva z viacerých podaní a dôkazov produkovaných v konaní a to napríklad z vyjadrenia žalobcu zo

dňa 1.12.2014 doručeného súdu prvej inštancie dňa 19.12.2014, z upresnenia a zdôvodnenia návrhu doručeného žalobcom súdu dňa 28.02.2014, z dohody o úhrade dlhu v splátkach a prehlásenia odporcu v 1. rade na č. 1. 21-23 v súdnom spise - táto skutočnosť je napokon deklarovaná aj v rozsudku súdu prvej inštancie.

Existencia zmluvného vzťahu založeného zmluvou o pôžičke teda vylučuje aplikáciu právnej úpravy bezdôvodného obohatenia. V prípade existencie záväzku zo zmluvy má tento právny dôvod prednosť, resp. vylučuje uplatnenie nároku z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorý prichádza do úvahy výlučne v prípade absencie právneho dôvodu.

Čo sa týka uzavretia zmluvy o pôžičke len jedným z manželov, v takom prípade vzniká individuálny záväzok žalovaného 1), teda nie spoločný záväzok, ktorý by zakladal solidárnu zodpovednosť sťažovateľky a žalovaného 1). Podľa dlhodobo ustálenej súdnej praxe ak si požičiava jeden z manželov a v zmluve o pôžičke vystupuje ako dlžník, zo zmluvy o pôžičke je zaviazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel, a na jej platnosť nie je potrebný súhlas druhého manžela. Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí sa teda nepovažuje zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov (zmluvou o pôžičke sú peňažné prostriedky ešte len nadobúdané), preto nemôže byť založená pasívna solidarita žalovaného 1) a žalovanej 2) (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. júna 2011, sp.zn. 4Cdo/234/2010; rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. septembra 2009, sp.zn. 4Cdo/123/2008; R 57/1970; R 42/1972; uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30. augusta 2005, sp.zn. 29Odo/162/2005).

Na základe vyššie uvedených dôvodov sťažovateľka v prvoinštančnom a odvolacom konaní namietala, že nebola v tomto konaní pasívne vecne legitimovaná, t. j. nebola nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vrátiť predmetnú pôžičku z titulu zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom a žalovaným 1).“

4. Sťažovateľka považuje za závažný skutkový exces záver krajského súdu, že „Z odôvodnenia rozsudku (pozn. prvoinštančného) totiž nevyplýva skutkový a právny záver, že by žalobca uzatvoril so žalovaným (pozn. odporcom v 1. rade) zmluvu o pôžičke za účelom splatenia dlhu žalovaných voči bytovému družstvu a dlhu žalovaných v [REDAKOVANÉ] a ten nemožno v žiadnej možnej interpretácii vyvodit' ani z obsahu spisu a tvrdení

sporových strán v priebehu sporu.“. Sťažovateľka, ako už bolo uvedené, poukazuje na to, že uzavretie zmluvy o pôžičke vyplýva zo samotných procesných podaní žalobcu, z jeho výsluchu na pojednávaní, ako aj z dohody o úhrade dlhu v splátkach a z prehlásenia žalovaného. Napadnutý rozsudok krajského súdu tak považuje za arbitrárny, „pretože nemá žiadnu oporu v skutkovom stave zistenom v priebehu konania, vykonaných dôkazoch a tvrdeniach strán v priebehu sporu“. Vytkla tiež jeho nedostatočné odôvodnenie, keďže nebola daná odpoveď na jej kľúčovú argumentáciu, ktorou poukazovala na skutočnosti a dôkazy preukazujúce uzavretie zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovaným.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. októbra 2017, sp. zn.: 1Co/347/2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 5. mája 2016, č. k.: 10C/159/2015-29, porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. októbra 2017, sp. zn.: 1Co/347/2016 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 200 Eur (slovom dvesto eur), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný sťažovateľke zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 374,81 € na účet jej právneho zástupcu: Advokátska kancelária Brösl & Čentík s.r.o., so sídlom Rázusova 1, Košice - mestská časť Juh 040 01 na číslo účtu v tvare IBAN: SK661100000002942029201, vedený v Tatra banka, a.s. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

6. Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka tiež navrhla, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť

napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 10 C 159/2015-29 z 5. mája 2016. Svoj návrh odôvodnila tým, že prípadná realizácia výkonu rozhodnutia bude pre ňu predstavovať značný zásah do jej majetkovej sféry, pričom jej môže vzniknúť väčšia ujma, než aká môže vzniknúť žalobcovi pri odložení vykonateľnosti rozhodnutia, keďže žalobcovi ostáva zachovaná možnosť vymáhať si svoj nárok voči žalovanému. Tiež poukázala na svoje príjmové pomery (mesačný čistý príjem približne 450 €) a osobnú starostlivosť o maloletú dcéru, na ktorú manžel neplatí pravidelne výživné.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

10. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

11. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

12. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu nemajúci oporu v zákone. Krajský súd vo svojom rozsudku uviedol:

„... 14. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia preskúmvanej časti rozsudku odvolací súd konštatuje, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle 220 ods. 2 CSP. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávacom spore, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný spor a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Nebola zistená ani iná vada v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) a b) CSP, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

15. Žalovaná v odvolaní uplatnila odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. V zmysle Civilného sporového poriadku účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu, ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

... 18. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel k záveru, že ani tento žalovanou uplatnený odvolací dôvod nie je naplnený.

19. Napadnutému rozhodnutiu nemožno vytknúť ani nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193, § 194 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

... 21. Žalovaná vo svojom odvolaní namieta, že záver prvoinštančného súdu o pasívnej legitímácii žalovanej z hľadiska § 451 Občianskeho zákonníka, z ktorého napadnuté rozhodnutie vychádza, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

... 28. V posudzovanej veci zo skutkových zistení, správnosť ktorých žalovaná vo svojom odvolaní nespochybňuje, vyplynulo, že žalobca za žalovaných uhradil ich spoločný dlh v bytovom družstve z titulu nedoplatku na úhradách spojených s užívaním bytu, ako i dlh (resp. jeho časť) z titulu úverovej zmluvy v banke [REDACTED], ktorú uzavreli žalovaní.

29. Za takejto situácie, je preto nutné prisvedčiť súdu prvej inštancie v jeho závere, že v spore sú vecne pasívne legitimovaní obaja žalovaní, a to v rozsahu, v akom žalobca za žalovaných vyššie uvedený spoločný dlh žalovaných (v bytovom družstve a v [REDACTED]) uhradil. Správne v tejto súvislosti súd prvej inštancie vyvodil, že v danom prípade právny vzťah z bezdôvodného obohatenia založený plnením žalobcu za žalovaných (dlhu v bytovom družstve a [REDACTED]) vznikol medzi žalobcom ako subjektom oprávneným (aktívne legitimovaným) a oboma žalovanými ako povinnými a správne uzavrel, že žalovaný spolu so žalovanou (ako obohatené subjekty) sú povinní vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v stanovenom rozsahu (vo výške rovnajúcej sa úhradám dlhu v bytovom družstve a [REDACTED], v odvolaní žalovanou nespochybňovanom.

30. Na správnosti tohto záveru nemôže podľa názoru odvolacieho súdu nič zmeniť odvolacia námietka žalovanej, že nie je pasívne vecne legitimovaná, pretože žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o pôžičke, na základe ktorej plnil tretím osobám uvedenú čiastku, a tak nemohol vec posudzovať podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Z odôvodnenia rozsudku totiž nevyplýva skutkový a právny záver, že by žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o pôžičke za účelom splatenia dlhu žalovaných voči bytovému družstvu a dlhu žalovaných z úverovej zmluvy v [REDACTED], a ten nemožno v žiadnej možnej interpretácii vyvodit' ani z obsahu spisu a tvrdení sporových strán v priebehu sporu. V tomto smere totiž žalobca svoj nárok zdôvodňoval tvrdením, že uhradil za žalovaných označený dlh na základe žiadosti žalovaného, o čom žalovaná mala vedomosť. V skutkových okolnostiach posudzovaného prípadu tak nebolo možné skutkový základ veci posúdiť v tejto časti ako nárok z titulu pôžičky v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka, lebo nenapĺňuje znaky skutkovej podstaty tejto právnej normy, podľa ktorej zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci, určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

31. *Spochybnit' vecnú správnosť napadnutej časti rozsudku nie je spôsobilá ani žalovanej odvolacia námietka nesprávneho právneho posúdenia veci spočívajúceho v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie, a to pokiaľ žalovaná tvrdí, že právnym dôvodom vzniku peňažného nároku žalobcu (vo výške v odvolaní nespochybňovanej) je zmluva o pôžičke ktorú žalobca uzavrel jedine so žalovaným počas trvania ich manželstva, poukazujúc pritom na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej sa za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí nepovažujú napr. zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov (rozsudok Najvyššieho súdu ČSR z 21.12.1973 sp. zn. 3 Cz 57/73 publikovaný v Zborníku stanovísk správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR, vydanom Najvyšším súdom ČSSR, SEVT Praha 1986).*

... je zřejmé, že ak sa jedná o obvyklú správu majetku, sú z právneho úkonu hoci i len jedného z manželov, zaviazaní manželia spoločne a nerozdielne (solidárne). V prípade, ak sa na daný úkon vyžadoval súhlas oboch manželov, pretože nešlo o bežné veci týkajúce sa spoločných vecí, ktoré môže vybavoval každý z manželov sám, a súhlas druhého manžela nebol daný, ide o právny úkon relatívne neplatný v zmysle ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka, čo má ten dôsledok, že jeho neplatnosti sa môže účinne dovolať ten manžel, ktorého súhlas sa na daný úkon vyžadoval, a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Z uvedeného plynie, že v prípade prekročenia obvyklej správy (tak ako to v danom spore tvrdí žalovaná v prípade zmluvy o pôžičke) mala žalovaná ako manželka právo brániť sa tomuto právnemu úkonu žalovaného (manžela) dovolaním sa jeho neplatnosti a tým zabrániť vzniku solidárneho záväzku, ktorý by pre ňu mal nepriaznivé následky podľa § 40a Občianskeho zákonníka. Ak tak neučinila a relatívnej neplatnosti právneho úkonu (v danom prípade zmluvy o pôžičke) sa účinne nedovolala, hoci tento právny úkon by aj urobil len jeden z manželov (žalovaný), aj v prípade, ak nejde (nešlo) o bežný úkon, obaja manželia (obaja žalovaní) sú (boli) z tohto právneho úkonu oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne tak, akoby išlo o bežnú vec (§ 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Z obsahu spisu ani odvolania nevyplýva, že by žalovaná sa v tejto súvislosti dovolala relatívnej neplatnosti označeného právneho úkonu, keďže v tomto smere absentujú v priebehu sporu akékoľvek jej tvrdenia. Za takejto situácie nemôže privodiť pre žalovanú priaznivejšie rozhodnutie ani jej bezpochyby správny a judikátorne súladný argument v jej odvolaní,

že zmluva o pôžičke v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka má reálnu povahu, pre vznik ktorej sa predpokladá nielen zmluvné dojednanie strán, ale i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky (prenechanie peňazí alebo bezhotovostný prevod dohodnutej čiastky), poprípade podľa dohody zmluvných strán na dlžníkom (dlžníkmi) označený účet tretej osoby, ku ktorému má dlžník dispozičné oprávnenie, eventuálne že reálna podstata zmluvy o pôžičke je naplnená i vtedy, ak poukáže veriteľ zo zmluvy o pôžičke podľa zmluvného dojednania s dlžníkom (dohody o platobnom mieste) peňažnú čiastku na účet dlžníkovho veriteľa (v danom spore veriteľa žalovaných), pod podmienkou, že sa dlžník zaviazal mu takto poskytnutú čiastku v dohodnutej lehote vrátiť (por. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11.11.2008 sp.zn. 28 Cdo 3790/2008, dňa 29.8.2012 sp.zn. 33 Cdo 671/2011).

35. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že žalovaná odvolaním nedôvodne napadla vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie v jeho preskúmvanej časti a keďže v konaní neboli zistené vady, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia. “

13. Okresný súd v podstatnej časti odôvodnenia svojho rozsudku č. k. 10 C 159/2015-29 z 5. mája 2016, ktorý bol potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 174,60 €, uviedol:

„Odporcovia v 1. a 2. rade sú bývalí manželia. Počas trvania ich manželstva navrhovateľ na základe požiadania odporcu v 1. rade zaslal odporcom na účet odporkyne v 2. rade dňa 22.9.2009 čiastku 200,- eur a dňa 30.9.2009 čiastku 250,- eur. Išlo o pôžičku na potreby rodiny. Podľa tvrdenia odporkyne v 2. rade finančné prostriedky prišli na jej účet, ale kartou disponoval odporca v 1. rade napriek tomu, že boli manželia. Finančné prostriedky boli použité na nákup bežných potravín pre celú rodinu.

... Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľ požičal odporcom čiastku 450,- eur, z ktorých doposiaľ odporcovia navrhovateľovi nevrátili žiadnu čiastku.

Podľa ust. § 144 Občianskeho zákonníka veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhradzujú aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

Podľa ust. § 145 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú vzájomné vzťahy manželov a tretích osôb s ohľadom na dispozičné úkony bezpodielových spoluvlastníkov, t.j. na právne úkony, ktorými manželia disponujú so spoločnými vecami ako predmetom bezpodielového spoluvlastníctva. Vo vzťahu k tretím osobám zakladá aktívnu alebo pasívnu solidaritu manželov z platných právnych úkonov, týkajúcich sa spoločných vecí. Tento dôsledok nastáva bez ohľadu na to, či právny úkon, týkajúci sa spoločných vecí urobil jeden z manželov alebo obaja manželia spoločne a či išlo o bežnú vec alebo inú než bežnú vec. Zákonnou podmienkou aplikácie ustanovenia § 145 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka na konkrétny prípad je však existencia právneho úkonu, týkajúceho sa spoločných vecí. Súd mal za to, že v danom prípade išlo o bežnú vec - zabezpečenie potrieb rodiny aj s prihliadnutím na výšku poskytnutej pôžičky (450,- eur), teda podľa názoru súdu išlo o bežnú vec, ku ktorej nebol potrebný súhlas druhého manžela. Navyiac je potrebné uviesť, že druhý manžel, t.j. odporkyňa v 2. rade o tejto záležitosti vedela, keďže finančné prostriedky prišli na jej účet a teda súhlasila s ich použitím pre potreby rodiny. Preto s prihliadnutím k týmto okolnostiam súd zaviazal oboch účastníkov spoločne a nerozdielne vrátiť navrhovateľovi z titulu poskytnutej pôžičky čiastku 450,- eur.

Okrem tejto pôžičky navrhovateľ odporcom v priebehu manželstva poskytol aj ďalšie plnenie namiesto nich v prospech Bytového družstva [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ] a to dňa 13.1.2010 sumu 292,52 eur, dňa 30.11.2010 sumu 1.100,- eur a 10.1.2011 sumu 218,29 eur, spolu 1.610,81 eur. Išlo o mesačné úhrady za užívanie bytu (inkaso). Tieto čiastky uhradil na požiadanie odporcu v 1. rade, pričom odporkyňa v 2. rade mala vedomosť o dlhu voči bytovému družstvu a úhradu dlhu navrhovateľom nepopierala.

Taktiež na základe požiadavky odporcu v 1. rade uhradil za odporcov nedoplatok na úhrade úverovej zmluvy č. 0075021/07HSU, ktorý úver bol poskytnutý na byt, a to dňa 23.8.2010 čiastku 420,- eur, dňa 30.11.2010 čiastku 617,06 eur, 13.12.2010 čiastku 431,27 eur a 13.12.2010 čiastku 197,79 eur. Z predmetnej úverovej zmluvy boli povinní obaja odporcovia spoločne a nerozdielne. Súd mal za to, že v danom prípade sa nejedná o pôžičku v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka, keďže veriteľ, t.j. navrhovateľ, neprenechal dlžníkom, t.j. odporcom určené veci, najmä peniaze, ale že v danom prípade išlo o plnenie za iného.

... V danom prípade súd mal za to, že plnením navrhovateľa tretím osobám došlo k bezdôvodnému obohateniu odporcov v 1. a 2. rade, lebo títo boli povinní spoločne a nerozdielne platiť úhradu za užívanie bytu a taktiež platiť splátky [REDAKOVANÉ]. Plnením navrhovateľa namiesto nich získali majetkový prospech bez právneho dôvodu, a preto v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení odporcov súd zaviazal na zaplatenie žalovanej istiny spoločne a nerozdielne z titulu úhrady nedoplatku bytovému družstvu a tiež [REDAKOVANÉ].

Súd prihliadol ku skutočnosti, že v čase, keď boli poskytnuté navrhovateľom finančné prostriedky, odporcovia boli manželmi, keďže ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené dňa 2.3.2011. Teda námietka odporkyne, že po tom, čo prestali spoločne hospodáriť, mal uhrádzať pôžičku v [REDAKOVANÉ] odporca v 1. rade nie je dôvodná, keďže v danom prípade boli ešte manželia a nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva, a tak úhrada za užívanie bytu, ako aj splátky pôžičky boli poskytnuté v prospech oboch odporcov. Preto ich súd zaviazal na zaplatenie tohto bezdôvodného obohatenia spoločne a nerozdielne.

K námietke odporkyne v 2. rade, že v spore nie je pasívne legitimovaná, súd má zato, že námietka nie je dôvodná. Pri pôžičke na potreby domácnosti šlo o bežnú vec, lebo finančné prostriedky aj so súhlasom odporkyne boli použité pre potreby domácnosti. Plnenie navrhovateľa v prospech [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] boli poskytnuté aj za odporkyňu v 2. rade, teda plnením iného (navrhovateľa) za seba získala majetkový prospech, keďže k plneniu došlo za trvania manželstva a v zmysle § 144 Občianskeho zákonníka manželia spoločne uhrádzajú náklady vynaložené na veci v BSM alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

Navrhovateľ sa zároveň domáhal aj náhrady finančnej čiastky, ktorú poskytol v prospech spoločnosti [REDACTED], a to 6x po 29,10 eur, spolu 174,60 eur. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dlžníkom tejto pôžičky bol odporca v 1. rade a k zaplateniu týchto súm došlo poštovou poukážkou 2x 17.5.2011, 2x 22.6.2011 a 2x 2.8.2011, teda už po rozvode manželstva odporcov. Keďže tieto finančné prostriedky boli použité v prospech odporcu v 1. rade a u odporkyne v 2. rade z týchto finančných prostriedkov nemala po rozvode manželstva prospech, súd preto návrh voči nej zamietol a zaviazal odporcu v 1. rade na zaplatenie tejto čiastky navrhovateľovi z titulu bezdôvodného obohatenia.“

14. Skutkové a právne závery krajského súdu sú v napadnutom rozsudku zdôvodnené riadne a presvedčivo, rozsudok nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľky, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právne posúdenie sťažovateľkinej veci zo strany krajského súdu je ústavne akceptovateľné a nemá znaky svojvôle alebo arbitrárnosti.

15. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému krajský súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnutý rozsudok krajského súdu spĺňal požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

16. Skutočnosť, že krajský súd v napadnutom rozsudku zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej

neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v napadnutom rozsudku takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ňou označených práv.

18. Na základe uvedených skutočností, vzhľadom na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Odmietnutím je sťažnosť sťažovateľky vybavená v celom rozsahu vrátane jej návrhu na vydanie dočasného opatrenia, ktorého vydanie prichádza do úvahy len v prípade sťažnosti prijatej na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2018